

БЕРТОЛТ БРЕХТ
ПОДАРЪКЪТ НА ДЯДО
ГОСПОД
КОЛЕДНА ИСТОРИЯ

Превод от немски: Николай Попов, 1983

chitanka.info

Вземете си столовете и чашите с чай и елате по-близо до печката, като не забравяте и рома. Приятно е да си на топло, когато разказваш за студа.

Някои хора, преди всичко определена категория мъже, които мразят сантименталностите, изпитват силна неприязън към Коледа. Но за една Коледа от моя живот аз си спомням много добре. Това беше Бъдни вечер на 1908 година в Чикаго.

Бях пристигнал в Чикаго през началото на ноември и веднага ме осведомиха, че се очаква сурова зима в този и без това неприятен град. Когато попитах дали има работа за котлари, отговориха ми, че не търсят такива. А когато открих възможно най-евтината квартира, тя се оказа твърде скъпа за мен. През тази зима на 1908 година много хора в Чикаго с различни професии трябваше да преживеят същото.

А през целия декември вятърът духаше ужасно откъм езерото Мичиган. В края на месеца още няколко предприятия за опаковане на месо затвориха вратите си и изхвърлиха на студените улици тълпи от безработни.

През всичките тези дни ние обикаляхме кварталите на града и отчаяно търсехме някаква работа. Бяхме щастливи, ако вечер можехме да се приютим в едно претъпкано с изтощени хора заведение в квартала на кланиците. Там поне беше топло и можехме да седнем спокойно. И седяхме колкото се може по-дълго на една-едничка чаша уиски, спестена с цената на лишения през целия ден. Тази чаша бе за нас топлинка, веселие и приятели, изобщо всичко, на което можехме да се надяваме.

Там седяхме и на Бъдни вечер през онази година. Заведението бе по-препълнено от обикновено, уискито бе по-разредено, а посетителите — още по-отчаяни. Ясно е, че нито посетителите, нито кръчмарят могат да бъдат в празнично настроение, когато главният проблем на посетителите е да изкарат цялата нощ на една чаша, а главният проблем на кръчмаря е да изхвърли онези, чиито чаши са вече празни.

Но към десет часа вечерта в кръчмата влязоха двама-трима младежи, които, дявол знае откъде, имаха по няколко долара в джобовете си. И те почерпиха всички посетители с по някоя друга чашка, защото бе Коледа и сантименталността витаеше из въздуха. След пет минути заведението беше коренно променено.

Всички бързаха да си вземат допълнителното уиски, като този път гледаха да им се налива съвсем точно. Събраха масите и помолиха едно премръзнало момиче да им потанцува кейкуок^[1], а всички празнуващи пляскаха в такт. Но какво да кажа, навярно дяволът бе прострял черната си ръка над нас. Защото въпреки всичко настроение нямаше.

От самото начало се очертаваше веселието да се изроди в пиянска оргия. Струва ми се, всички бяха възбудени, защото се чувствуваха някак принудени да приемат подарък. На благотворителите в това коледно празненство не гледаха с добро око. И още след първите чаши с почерпеното уиски бе решено да се подготвят истински коледни дарове, да се направи, така да се каже, тържество в голям стил.

Тъй като нямаше подаръци в изобилие, трябваше да се подберат такива, които не бяха много скъпи, но подхождаха за получателите и може би дори имаха по-дълбок смисъл.

Така на кръчмаря подарихме ведро с мръсна снежна вода отвън, където имаше предостатъчно, *за да му стигне за уискито през цялата година*. На келнера подарихме стара, отворена консервена кутия, *за да има поне един свестен съд за сервиране*. А на едно момиче от заведението поднесохме нащърбено джобно ножче, *за да си свали с него поне миналогодишната пудра*.

Всички тези подаръци бяха съпроводени с шумните аплодисменти на присъстващите, може би само с изключение на получателите. И накрая дойде най-голямата изненада.

Сред нас се намираше един човек, който имаше определено слабо място. Той бе редовен посетител на заведението и хората, които разбираха от тия неща, смятаха със сигурност, че колкото и да се прави на равнодушен, той изпитва някакъв непреодолим страх от всичко, свързано с полицията. А и всеки можеше да забележи, че той не се чувствуваше добре в кожата си.

За този човек бяхме измислили нещо по-специално. С позволение на кръчмаря откъснахме от една стара адресна книга три страници, на които бяха отбелязани само полицейски участъци. Увихме ги старателно в един вестник и поднесохме пакета на нашия човек.

Когато сторихме това, настъпи пълна тишина. Човекът прие пакета колебливо и ни изгледа с малко замръзнала усмивка. Забелязах как опипваше с пръсти пакета, та още преди да го е отворил, да установи какво съдържа. След това обаче бързо го разопакова.

И тогава се случи нещо много странно. Човекът още развързваше връвта, с която беше омотан „подаръкът“, когато погледът му явно разсеяно се спря на вестника, обвиняващ интересните страници от адресната книга. И ето че погледът му вече не беше разсеян. Цялото му слабовато тяло (а той бе много висок) сякаш се огъна около вестника, той сведе ниско лицето си и зачете. Никога — нито преди, нито след това — не съм виждал човек да чете така. Той жадно попиваше всяка буква. После вдигна очи. И пак никога не съм виждал някой да гледа толкова щастливо.

— Току-що прочетох във вестника — рече той с дрезгав, мъчително овладян глас, който смешно контрастираше със сияещото му лице, — че цялата история просто отдавна е изяснена. Всеки в Охайо знае, че нямам нищо общо с цялата работа.

И той се разсмя.

Всички ние, които стояхме учудени в очакване на съвсем друга развързка, започнахме да разбираме, че върху този човек е тежало някакво обвинение и че междуременно, както тъкмо е узнал от този вестник, е бил реабилитиран. Изведнъж всички започнахме да се смеем от сърце и с пълно гърло. Така нашето начинание доби голям размах, бързо забравихме своята озлобеност и стана чудесна Коледа, която продължихме да празнуваме до сутринта и всички останаха доволни.

А при тази всеобща радост естествено вече нямаше никакво значение, че не ние, а сам Господ беше избрал този лист от вестник.

---

[1] Негърски северноамерикански танц със силно синкопиран ритъм, съпроводен обикновено на банджо. — Бел.ред. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.